

*Stanisław Juszczak\**

Politechnika Śląska w Gliwicach

## MOJE SPOTKANIA NAUKOWE Z PROFESOREM MARKIEM FURMANKIEM

Profesora Marka Furmanka spotkałem po raz pierwszy w połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku na jednej z pierwszych konferencji (czerwiec) z cyklu „Informatyka w szkole”, kierowanej przez profesora Macieja Sysło z Uniwersytetu Wrocławskiego, a następnie na konferencji z cyklu „Media w nauce, kulturze i oświacie”, kierowanej przez profesora Wacława Strykowskiego z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu (wrzesień) – współorganizatorem był dr Antoni Zając z Uniwersytetu Rzeszowskiego. Z tego powodu kilka konferencji organizowano w Rzeszowie lub pięknych miastach w tym regionie, takich jak: Iwonicz Zdrój czy Krynica. Oczywiście, poznając profesora M. Furmanka, poznałem także Jego żonę, profesor Wielisławę Osmańską-Furmanek, którzy zawsze razem brali udział w konferencjach dotyczących informatyki i mediów, z racji podobnych zainteresowań naukowych.

Wkrótce na dalszych cyklicznych konferencjach utworzyła się grupa pedagogów medialnych, uczestnicząca w radach naukowych tych konferencji i przedstawiających wyniki swych badań empirycznych, do której należeli, oprócz wyżej wymienionych profesorów, także profesorowie: Janusz Gajda (UMCS i WSP im. ZNP), Bronisław Siemieniecki (UMK), Tomasz Goban-Klas (UJ), Kazimierz Wenta (USz), Maciej Tanaś (UW, a następnie APS), Waldemar Furmanek (URz), Janusz Morbitzer (AP, a następnie Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, a obecnie AWSB w Dąbrowie Górniczej) oraz piszący te słowa Stanisław Juszczak (UŚ, a obecnie PŚ). Ze względu na rosnące wykorzystanie komputerów, sieci komputerowych (technologii informacyjnej), a szerzej nowych mediów nie tylko w edukacji, ale w pracy zawodowej (szerzej gospodarce), w kulturze i przemianach społecznych, znacząco zwiększyła się liczba tych konferencji i sukcesywnie poszerzała ich tematyka. Konferencje te organizowały poszczególne uniwersytety, a liczba uczestników konferencji zwiększała się z roku na rok. W Uniwersytecie Szczecińskim na przykład zorganizowano konferencje: „Multimedia w dydaktyce techniki, informatyczne kształcenie nauczycieli” czy „Pedagogika informacyjna”. W Uniwersytecie Śląskim zorganizowano także konferencje na następujące tematy: „Dziecko w świecie wiedzy, informacji i komunikacji” (2004 r.), „Edukacja w społeczeństwie wiedzy – niejednoznaczność rzeczywistości edukacyjnej, społecz-

\* ORCID: 0000-0002-7775-6303.

nej i kulturowej” (2006 r.) czy „Poznanie, przeżywanie i odkrywanie rzeczywistości społecznej i kulturowej w edukacji” (2008 r.). Profesor Janusz Morbitzer z Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie organizował cykliczną konferencję „Człowiek – media – edukacja”. Uczestniczyliśmy także w konferencjach informatycznych organizowanych przez profesora Jacka Migdałka i profesor Barbarę Kędzierską z tejże uczelni. Jednak to profesor Bronisław Siemieniecki z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika pod koniec lat dziewięćdziesiątych zorganizował cykl konferencji z zakresu pedagogiki medialnej „Technologia informacyjna w zmieniającej się edukacji”, która od tego czasu skupiała nie tylko grono pedagogów medialnych z Polski czy krajów UE, ale także kognitywistów, informatyków, filozofów edukacji czy lingwistów. Ta konferencja organizowana jest do dziś, a jej problematyka jest rozwijana przez profesor Dorotę Siemieniecką, i coraz częściej ma ona formę dyskursu dystansowego z wykorzystaniem konferencyjnych technik komputerowych. Od kilku lat konferencję na temat „Cyberprzestrzeń i światy wirtualne” organizuje z dużą energią i pasją w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Grzegorzewskiej profesor Maciej Tanaś.

To właśnie wspólne uczestnictwa w corocznych konferencjach organizowanych przez różne uniwersytety spowodowały, że nasze grono pedagogów medialnych poznawało się coraz lepiej. Wielogodzinne dyskursy w trakcie kolejnych konferencji prowadziły do refleksji nad dynamicznym rozwojem w Polsce nowej subdyscypliny pedagogicznej: pedagogiki medialnej oraz jej praktycznej egzemplifikacji w postaci edukacji medialnej, którą postulowaliśmy wdrożyć do procesu kształcenia nauczycieli na uczelniach wyższych oraz w edukacji szkolnej uczniów z różnych poziomów kształcenia. W dyskusjach tych uczestniczyli bardzo aktywnie profesor M. Furmanek i profesor W. Osmańska-Furmanek. Planowaliśmy wprowadzenie w naszych ośrodkach akademickich specjalności w zakresie studiów z pedagogiki, która dotyczyłaby technologii informacyjnej i/lub mediów, prowadzenia wspólnych badań empirycznych oraz studiów teoretycznych (obejmujących rozwój teorii konstruktywistycznych, kognitywistycznych czy konektywistycznych procesu uczenia się), do podejmowania których zaczęliśmy zachęcać także doktorantów. Także nasi magistranci coraz częściej podejmowali problematykę badań z zakresu pedagogiki medialnej. Zakłady czy katedry, którymi kierowaliśmy, zaczęły nosić nazwy związane z dynamicznie rozwijającą się subdyscypliną pedagogiczną lub mediami. Powstawały czasopisma naukowe, których tytuły związane były z nową subdyscypliną lub mediami, a nawet całe cykle czy serie wydawnicze, a także towarzystwa naukowe. To dlatego profesor M. Furmanek nazwał kierowaną przez siebie od 2001 roku jednostkę organizacyjną Uniwersytetu Zielonogórskiego Katedrą Mediów i Technologii Informacyjnych. Był współorganizatorem i współautorem programu kształcenia edukacja medialna i informatyczna oraz specjalności nowe media w komunikacji społecznej z językiem angielskim na kierunku pedagogika. Był redaktorem naczelnym czasopisma „Pedagogika Mediów”

(2004-2007) i redaktorem serii wydawniczej: Biblioteka Pedagogiki Mediów. To dlatego był członkiem nie tylko Polskiego Towarzystwa Pedagogicznego czy Lubuskiego Towarzystwa Naukowego, ale także Polskiego Towarzystwa Kognitywistycznego i Polskiego Towarzystwa Technologii i Mediów Edukacyjnych. Był członkiem rad naukowych bądź redakcyjnych kilku czasopism, których problematyka związana była z pedagogiką medialną lub mediami, na przykład czasopisma „Kognitywistyka” i „Media w Edukacji”, które wydaje Wydawnictwo Adam Marszałek w Toruniu. Jego zainteresowania naukowe ogniskowały się w obszarze pedagogiki medialnej i technologii informacyjnej, a w szczególności dotyczyły procesów społecznej komunikacji pośredniej, wykorzystania mediów w edukacji i autoedukacji, komputerów i gier komputerowych przez dzieci i młodzież, kształcenia na odległość czy diagnozy oddziaływań pedagogicznych wywieranych przez technologię informacyjną. To właśnie tych zagadnień głównie dotyczy znaczący dorobek naukowy Profesora, a także problematyka promowanych przez Niego prac doktorskich.

Profesor Marek Furmanek był osobą spokojną, pełną taktu i kultury akademickiej, zawsze otwartą na innych i ich poglądy czy opinie. Potrafił szanować zdanie innych, nawet jak się z nimi nie zgadzał. Prowadząc dyskurs, używał rzeczowych i adekwatnych argumentów, mówił jasno i zrozumiale, akcentował zagadnienia dla Niego ważne. Potrafił profesjonalnie analizować zagadnienia, syntetycznie ująć obszerne problemy i trafnie wnioskować. Był bardzo lubiany w naszym środowisku oraz ceniony za wysokie kompetencje badacza i autora licznych prac naukowych. Był znakomitym menedżerem nauki, co pomagało mu kierować licznym zespołem naukowym w katedrze czy prawidłowo i z sukcesami sprawować funkcję dziekana Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W trakcie naszych spotkań naukowych z Profesorem Markiem Furmankiem zawsze towarzyszyła nam Jego żona Profesor Wielisława Osmańska-Furmanek. Byli nierozłączni. Zawsze razem na każdej z naszych konferencji. Wspierający się wzajemnie w trudnych chwilach. Mający podobne zainteresowania i pasje.

Brakuje nam Profesora, Jego życzliwości i przyjaźni.